

Bruksela, 22 marca 2024 r.
(OR. en, de, sk)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0195(COD)

7629/24
ADD 1 REV 2

CODEC 776
ENV 284
CLIMA 110
FORETS 84
AGRI 207
POLMAR 9

NOTA DO PUNKTU I/A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Projekt ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (pierwsze czytanie) – Przyjęcie aktu ustawodawczego = Oświadczenia

Oświadczenie Niemiec

Rozporządzenie w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych zostanie przyjęte w czasach fundamentalnych wyzwań dla sektora rolnego. Republika Federalna Niemiec podkreśla kluczowe znaczenie rolnictwa odpornego na przyszłe zmiany. Nieodzowną podstawą do tego są funkcjonujące ekosystemy. Z punktu widzenia Republiki Federalnej Niemiec dla wdrożenia rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych kluczowe znaczenie ma nienakładanie dodatkowych obciążeń na gospodarstwa rolne.

Oświadczenie Estonii

Estonia zdecydowanie popiera prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych. Uważamy, że prawo to będzie jednym z najważniejszych narzędzi służących powstrzymaniu i odwracaniu niebezpiecznej utraty bioróżnorodności w Europie oraz zachowaniu zdrowego, odpornego i bezpiecznego środowiska dla nas i dla naszych dzieci. Różnorodna biologicznie przyroda jest naszym najpotężniejszym sojusznikiem w walce ze zmianą klimatu i w dostosowywaniu się do jej skutków. Zrównoważony charakter produkcji żywności, leśnictwo, świadczenie niezbędnych usług ekosystemowych – wszystkie one są zależne od przyrody i bioróżnorodności. Ponadto mamy obowiązki nie tylko względem naszych własnych obywateli i przyszłych pokoleń, lecz także względem społeczności światowej. Rozporządzenie pozwala zachować delikatną równowagę między niezbędnymi środkami, które są odpowiedzią na pilne i rzeczywiste potrzeby środowiska naturalnego, a jednocześnie uwzględnia wysiłki i zróżnicowane uwarunkowania w państwach członkowskich oraz zapewnia niezbędną elastyczność pozwalającą je uwzględniać.

Oświadczenie Łotwy

Łotwa nadal wyraża poważne obawy co do proporcjonalności przepisów dotyczących odbudowy ekosystemów rolniczych w odniesieniu do środków mających na celu rekultywację gleb organicznych wykorzystywanych w rolnictwie, które stanowią osuszone torfowiska.

Łotwa popiera jednak przyjęcie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, a także główny cel tego wniosku, jakim jest przywrócenie przyrody na całym kontynencie z korzyścią dla różnorodności biologicznej, klimatu i ludzi.

Naszym zdaniem przepisy oparte na wysiłku, zawierające cele ilościowe w zakresie odbudowy i ponownego nawadniania gleb organicznych, nadal stwarzają ryzyko nieproporcjonalnego wpływu na niektóre państwa członkowskie o szczególnych warunkach klimatycznych.

Łotwa jest państwem członkowskim, w którym odsetek gruntów rolnych (30% całkowitej powierzchni gruntów) jest jednym z najniższych w UE. Jednocześnie Łotwa jest jednym z niewielu państw członkowskich o najwyższym odsetku gleb organicznych znajdujących się na gruntach rolnych.

Ze względu na specyfikę i okoliczności środki odbudowy polegające na ponownym nawadnianiu nie powinny mieć negatywnego wpływu na produkcję rolną, która jest jednym z priorytetowych sektorów gospodarki na Łotwie.

Ponadto ponowne nawadnianie zwiększa również emisje metanu, który jest drugim pod względem istotności gazem cieplarnianym. W niektórych przypadkach ponowne nawadnianie może być sprzeczne z osiągnięciem łotewskich celów klimatycznych LULUCF, zwłaszcza w perspektywie krótkoterminowej.

Dostępność dodatkowego finansowania jest niezbędnym warunkiem osiągnięcia celów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Przy ustalaniu celów środowiskowych i klimatycznych należy w zrównoważony sposób uwzględnić wszystkie aspekty zrównoważonego charakteru gospodarowania gruntami, rolnictwa i leśnictwa.

Oświadczenie Niderlandów

Rząd Niderlandów chciałby ponownie podkreślić znaczenie rozporządzenia o odbudowie zasobów przyrodniczych i popiera jego nadrzędną ambicję. Chcielibyśmy podziękować prezydencjom: francuskiej, szwedzkiej, hiszpańskiej i belgijskiej, a także Komisji i Parlamentowi Europejskiemu za konstruktywne podejście do zakończenia prac nad rozporządzeniem. Chcielibyśmy wyrazić uznanie dla wszystkich unijnych partnerów, którzy poważnie potraktowali obawy Niderlandów i próbowali znaleźć rozwiązania w celu przezwyciężenia tych wyzwań w trakcie negocjacji.

Niderlandzki parlament przyjął jednak zdecydowaną większością uchwałę, w której domaga się, by rząd zagłosował przeciwko rozporządzeniu o odbudowie zasobów przyrodniczych z uwagi na znaczne wyzwanie, jakie stanowi realizacja obecnych i przyszłych celów w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych w kontekście wysokiej gęstości zaludnienia i dużej presji na użytkowanie gruntów powodowanej przez rozbieżne interesy gospodarcze, społeczne i środowiskowe, oraz z uwagi na powiązane ryzyko konsekwencji prawnych i politycznych. Wiążące cele na 2040 r. i 2050 r. określone w rozporządzeniu nasilają trudności z realizacją. Z tego względu rząd Niderlandów zagłasuje przeciwko rozporządzeniu.

Gdy rozporządzenie zostanie oficjalnie przyjęte i wejdzie w życie, Niderlandy są zdecydowane pomyślnie wdrożyć rozporządzenie. Będziemy dążyć do takiego wdrożenia rozporządzenia, by maksymalnie ograniczyć obciążenia administracyjne i wymogi prawne dla projektów istotnych ze społecznego punktu widzenia i będziemy poszukiwać sposobów wielofunkcyjnego użytkowania gruntów i zasobów, zgodnie z przepisami rozporządzenia. Niderlandy mają nadzieję na utrzymanie stałego dialogu z Komisją i państwami członkowskimi, tak by rozporządzenie mogło przyczyniać się do odbudowy ekosystemów z korzyścią dla ludzi, klimatu i planety.

Oświadczenie Słowacji

Słowacja popiera cel wniosku dotyczącego rozporządzenia, jakim jest przyczynianie się do ciągłej, długoterminowej i trwałej odbudowy różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody na wszystkich obszarach lądowych i morskich UE poprzez odbudowę ekosystemów, a także przyczynianie się do osiągnięcia przez Unię celów w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz wypełnienie międzynarodowych zobowiązań Unii.

Słowacja jest jednak zdania, że wysiłki na rzecz osiągnięcia tego celu muszą odbywać się z poszanowaniem różnych poziomów wyjściowych i warunków ekosystemów w państwach członkowskich. Z perspektywy europejskiej największe wysiłki na rzecz odbudowy zasobów przyrodniczych będą musiały zostać podjęte tam, gdzie ekosystemy zostały najbardziej zmienione i ucierpiały na skutek działalności człowieka. Na Słowacji nadal istnieją ekosystemy, które wykazują wysoki poziom naturalności i ochrony różnorodności biologicznej, o czym świadczy krajowa wartość EPI wskaźnika różnorodności biologicznej 82,7 z 2022 r. Te pozytywne aspekty należy w jak największym stopniu utrzymać. W znacznym stopniu wynika to również z dotychczasowych długoterminowych i aktywnych praktyk w zakresie krajobrazu i ochrony przyrody na Słowacji. Na Słowacji, oprócz zawodowych i dobrowolnych obrońców przyrody, historycznie niepodzielną częścią tych wysiłków byli rolnicy, właściciele i zarządcy lasów oraz miejscowa ludność.

Przyszłe stosowanie rozporządzenia musi zatem opierać się na sprawiedliwym podziale wysiłków między państwa członkowskie. Skuteczne stosowanie rozporządzenia będzie wymagało prawidłowego określenia zadowalających poziomów wskaźników, właściwych obszarów i ocen stanu siedlisk. W przeciwnym razie może to jeszcze bardziej pogłębić różnice w stanie ekosystemów i wykorzystaniu zasobów naturalnych między państwami członkowskimi Unii, a tym samym spowodować różne poziomy skutków społeczno-gospodarczych w państwach członkowskich.

Uważamy, że stosowanie rozporządzenia przyczyni się do zwiększenia obciążeń administracyjnych i finansowych, które państwa członkowskie będą musiały ponieść w znacznym stopniu. Finansowanie publiczne powinno zatem gwarantować, w sposób stabilny i przewidywalny, wystarczające zasoby do wdrożenia odnowionych środków oraz zrekompensować różny stopień ograniczenia działalności gospodarczej.

Oświadczenie Komisji

UE i jej państwa członkowskie są stronami Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (EKG ONZ) o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z dnia 25 czerwca 1998 r. („konwencja z Aarhus”).

Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby członkowie zainteresowanej społeczności, którzy zgodnie z prawem krajowym mają wystarczający interes lub powołują się na naruszenie uprawnień, mieli dostęp do procedury odwoławczej – przed sądem lub innym niezależnym i bezstronnym organem powołanym z mocy ustawy – w celu kwestionowania materialnej lub proceduralnej legalności krajowych planów odbudowy i wszelkiego zaniechania działania ze strony właściwych organów, niezależnie od roli, jaką członkowie zainteresowanej społeczności odegrali w procesie przygotowywania i ustanawiania takich krajowych planów odbudowy. Jest to zgodne z odpowiednim orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska oraz z pełnym poszanowaniem zobowiązań podjętych przez państwa członkowskie jako strony konwencji z Aarhus¹.

¹ Zob. również komunikat „Poprawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska w UE i jej państwach członkowskich” (dok. 11854/20 – COM(2020) 0643).